

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 277/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť E. Š., R., zastúpenej advokátkou JUDr. M. Ď., R., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sp 13/04 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2009 doručená sťažnosť E. Š. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu

v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sp 13/04 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že: „Dňa 26. 09. 1991, ale aj 27. 12. 2004 si uplatnila sťažovateľka reštitučné nároky po starých rodičoch(...) podľa zákona č. 229/91 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku a tiež zákona č. 503/2003 Z. z..

O žiadosti sťažovateľky rozhodoval príslušný správny organ O. R. /ďalej len anonymne uvádzané správny orgán OPÚ. R./ sp. zn. 04-MIH, evid. č. 1184/2004 zo dňa 06. 08. 2004.

Proti tomuto rozhodnutiu správneho orgánu podala sťažovateľka odvolanie zo dňa 06. 09. 2004, o ktorom odvolaní rozhodoval Krajský súd v Košiciach, ktorý rozhodol rozsudkom sp. zn. 1 Sp 13/04-18 zo dňa 28. 10. 2004, ktorý rozhodnutie správneho orgánu potvrdil.

Sťažovateľka podala proti rozsudku(...) odvolanie, ktoré podávala prostredníctvom právneho zástupcu z B. a s ktorým odvolaním fyzicky nedisponuje, ale o tom, že bolo podané odvolanie svedčí právne relevantný doklad:

- List Krajského súdu v Košiciach zo dňa 06. 04. 2005 značky, 1 Sp 13/04(...), adresovaný správne mu orgánu, ktorým vrátil správne mu orgánu(...) rozsudok(...) 1 Sp 13/04 zo dňa 28. 10. 2004 s odôvodnením, že vo veci bolo dňa 25. 12. 2004 podané odvolanie a spis(...) sa v dôsledku odvolania nachádza na NS SR v Bratislave.

Sťažovateľka bola ubezpečovaná(...), že konanie nie je ukončené. O tom, že konanie nebolo a nie je ukončené predsa potvrdzuje sám ešte v roku 2008 správny orgán(...), ktorý sám vo svojom rozhodnutí sp. zn. 2008/00086-MIH ev. č.: 2008/000778 zo dňa 23. 06. 2008, ale aj v sprievodnom liste adresovanom Krajskému súdu v Košiciach zo dňa 30. 07. 2008, ktorým mu postupoval spisový materiál, kde sa konkrétne uvádza, že vec bola odstúpená Najvyššiemu súdu SR v Bratislave, ktorý ku dnešnému dňu v predmetnej veci nerozhodol.

Situácia sa zmenila v neprospech sťažovateľky po tom, ako v inom konaní prebiehajúcom na Krajskom súde v Košiciach, sp. zn. 1Sp/14/2008 dňa 20. 03. 2009 súd vyslovil záver, že rozsudok sp. zn. 1 Sp 13/04-18 zo dňa 28. 10. 2004 nadobudol dňa

28. 10. 2004 právoplatnosť a vykonateľnosť. Táto skutočnosť vyplynula zo zápisnice z pojednávania(...) zo dňa 20. 03. 2009 v konaní I Sp 14/2008.

Pokiaľ Krajský súd v Košiciach tvrdí, že rozsudok sp. zn. I Sp 13/04-18 zo dňa 28. 10. 2004 nadobudol dňa 28. 10. 2004 právoplatnosť a vykonateľnosť, potom sa o údajnej právoplatnosti rozhodnutia dozvedela sťažovateľka len z tohto posledného pojednávania(...) a to dňa 20. 03. 2009 v konaní sp. zn. I Sp 14/2008 vedenom Krajským súdom v Košiciach v inej právnej veci. Sťažovateľka predsa po dlhé roky bola samotným správnym orgánom(...) v tomto konaní uzrozumená s tým, a je to uvedené aj priamo v rozhodnutí správneho orgánu, že celá vec bola odstúpená Najvyššiemu súdu SR v Bratislave, ktorý k dnešnému dňu nerozhodol. Sťažovateľka bola až do vydania rozhodnutia v konaní vedenom pod sp. zn. I Sp 14/2008 do roku 2009 ubezpečovaná, že vyššie uvedený rozsudok nie je právoplatný.

Predsa tu boli porušené práva účastníka konania v tom, že v dôsledku tohto procesného pochybenia súdu, účastníkovi konania sa postupom súdu zmarili jeho práva v dovolaní sa svojich práv a uplatnenia práv prostredníctvom opravných resp. mimoriadnych opravných prostriedkov. Túto podmienku vyčerpania opravných prostriedkov sťažovateľka nespĺnila v dôsledku procesného pochybenia orgánu štátnej moci.

Súd sa s týmito skutočnosťami vysporiadal so stručným zdôvodnením, že pokiaľ sťažovateľka poukazovala na listinný dôkaz - list Krajského súdu v Košiciach potvrdzujúci, že bolo podané odvolanie, ako doklad preukazujúci doručenie odvolania podľa názoru súdu, táto informácia súdu bola nesprávna a tvrdenie sťažovateľky odvolávajúcej sa na list Krajského súdu v Košiciach v tom smere, že bolo podané odvolanie je chybné, skutočne s týmto právnym názorom sa nemožno stotožniť a skutočne nie je dostatočným zdôvodnením skutkového stavu. (...)

Účastníkovi sa zmarili takýmto postupom súdu práva odvolateľa na riadny proces ako účastníka konania. Na jednej strane sa prijme záver, že tvrdenie sťažovateľky je chybné a na druhej strane relevantný listinný dôkaz - list(...) adresovaný správnenému orgánu OPÚ.R. sa jednoducho označí ako nesprávna informácia, so všetkými nepriaznivými dôsledkami pre účastníka konania so záverom, že jeden dôkaz má väčšiu právnu silu a druhý dôkaz menšiu právnu silu. Máme za to, že listinný dôkaz list Krajského súdu

v Košiciach je rovnocenným dôkazom preukazujúcim skutočnosť doručenia podania odvolania sťažovateľky. (...)“

Sťažovateľka napokon navrhla, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie a aby následne nálezom takto rozhodol:

„Základné právo navrhovateľky(...) podľa čl. 46, odst. 1, 3, čl. 48 odst. 2, Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6, odst. 1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, boli postupom Krajského súdu v Košiciach. porušené.

Krajskému súdu v Košiciach sa prikazuje, aby v konaní sp. zn. 1 Sp/13/04 konal o odvolaní bez zbytočných prieťahov tak, že vec predloží odvolaciemu súdu Najvyššiemu súdu Bratislava .

Sťažovateľke sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2000 €, ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť navrhovateľke do 2 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Krajský súd v Košiciach. je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľky v sume 245,7 € na účet právnej zástupkyne(...) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom sp. zn. 1 Sp 13/04.

Z vyžiadaného spisu krajského súdu sp. zn. 1 Sp 13/04 vyplýva, že na pojednávaní konanom 28. októbra 2004, za prítomnosti zástupcu sťažovateľky J. Š., bol vyhlásený rozsudok, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie O. v R. (ďalej aj „správny orgán“) zo 6. augusta 2004, č. spisu S/7/04-MIH, ev. číslo 1184/2004. Rozsudok bol doručený do vlastných rúk sťažovateľky 24. decembra 2004 a nadobudol právoplatnosť 25. decembra 2004.

1. Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva.

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začína plynúť dňom, keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva, t. j. v danom prípade od 25. decembra 2004. Keďže sťažnosť bola ústavnému súdu doručená až 18. mája 2009, stalo sa tak dávno po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty. Táto skutočnosť zakladá oneskorenosť sťažnosti.

2. Ústavný súd považoval za potrebné vysporiadať sa aj s námietkami sťažovateľky, že v napadnutom konaní podala proti rozsudku odvolanie prostredníctvom bližšie neurčeného právneho zástupcu z B. Sťažovateľka nedisponuje kópiou tohto podania, no odkazuje na list krajského súdu zo 6. apríla 2005, ktorý potvrdzuje ňou tvrdené skutočnosti.

Z prílohy sťažnosti, listu krajského súdu zo 6. apríla 2005 adresovaného O. v R. naozaj vyplýva, že správne orgánu bol vrátený rozsudok krajského súdu č. k. 1 Sp 13/04-18 z 28. októbra 2004, „*nakoľko vo veci bolo dňa 25. decembra 2004 podané odvolanie*“, a spis sa nachádza na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

Z obsahu predloženého spisu však ďalej vyplýva aj to, že krajský súd sa listom z 8. apríla 2009 správne orgánu ospravedlnil za mylne poskytnutú informáciu týkajúcu sa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Krajský súd vo svojom ospravedlnení uviedol, že v predmetnom konaní odvolanie podané nebolo a z tohto dôvodu nemohlo byť ani doručené žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu.

Ústavný súd z uvedenej korešpondencie krajského súdu a správneho orgánu pripúšťa, že mohlo dôjsť k určitému administratívne pochybeniu, čo viedlo k podaniu mylných informácií účastníkovi konania – správne orgánu, no žiadnym spôsobom týmto nebolo zasiahnuté do procesných práv sťažovateľky ako účastníčky konania pred všeobecným súdom.

Navyše, z predloženého spisu krajského súdu nevyplýva, že by sťažovateľka podala odvolanie proti rozsudku, na ktoré v sťažnosti poukazuje.

Pokiaľ by však tomu tak bolo, sťažovateľka má právo navrhnúť odvolaciemu súdu, aby práve túto skutočnosť posúdil a prípadne pokračoval v konaní. V takomto prípade však ďalej možno uviesť, že aj keby bola sťažnosť včas podaná, musela by byť odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy.

Proti rozsudku krajského súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok. Ak ho sťažovateľka podala, právomoc poskytnúť ochranu jej označeným právam podľa ústavy a dohovoru má najvyšší súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Neprípustnosť sťažnosti v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde prichádza do úvahy vtedy, ak existujúci účinný prostriedok na ochranu základného práva alebo slobody účastník konania nevyužije. Vtedy možno uvažovať aj nad prípadnou aplikáciou dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré nebol účinný prostriedok využitý. Ak však bol existujúci účinný prostriedok využitý, neprichádza do úvahy postup navrhovaný sťažovateľkou. V prípade úspechu v odvolacom konaní sťažovateľke nič nebráni opätovne podať sťažnosť ústavnému súdu na prietahy v konaní.

Zo všetkých týchto dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2010